

Kupujte
VOJNE BONDE!

Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
Oglasi v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte
VOJNE BONDE!

The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
Best Advertising
Medium

LETO XXV. — LETO XXV.

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), AUGUST 12, 1942.

STEVILKA (NUMBER) 188

Feighan odločno porazil kongresnika Martina Sweeneyja

OVENSKA 23. V ARDA DALA
EIGHANU 2,305, SWEENEYJU
PA SAMO 710 GLASOV

V 22. distriktu si je priporil
nominacijo državni senator
James Metzebaum.
Gorman premagal Pekareka
Joseph E. Gorman je z lahko-
to izvojeval demokratsko nomi-
nacijsko za county commissionerja
nad Johnom J. Pekarkom,
županom iz Maple Heights, ki je
po rodu Čeh.

Slovinci v ozadju
Med kandidati za državne se-
natorje, katerih bo pominiranih
šest, sta dobila do zgodaj danes
zjutraj Wm. Boyd 1,419, Bartu-
nek pa 1,920 glasov. Med kan-
didati za državne poslance (ka-
terih bo nominiranih 18), je do-
bil Slovenec Kovach 1,122 glasov.
Jo Modic jih je dobila 370,
Slovenec Ogrin 344, Sulzman,
sin pokojnega Johna Sulzmana,
1,159 glasov.

LAVAL SE BOJI DRŽAVNEGA UDARA

LONDON, 11. avgusta. —
Švedski poročevalec lista Sven-
ska Dagbladet poroča iz Vichy-
ja, da je vladni podpredsednik
Pierre Laval pozval vojaška in
policijska ojačenja, ker se boji
prekucije in udara proti vladi.

Prispevki za Jug. kul. vrt

Sledeči so še darovali za pri-
ključitev Jug. kulturnega vrta, ki
vrti prihodnjo nedeljo v Gor-
ni parku: Pokroviteljji so: Na-
cionalni Casket Co. in Mr. in Mrs.
Raddell, ki so darovali
\$10; podporniki so pa slede-
či: Darovali po \$5: Mr. Rudolph
Kozel; po \$4.00: Društvo
Kralja št. 226 KSKJ, Društvo
sv. Katarine št. 29 Z,
po \$3.00: državni senator
L. Young, Mr. in Mrs.
Ponikvar, Mr. in Mrs. J. Er-
mac, Mr. in Mrs. Frank Kuhar
223 Addison Rd., Mr. Jos. Po-

V Indiji se nadaljuje- jo krvavi izgredi in nemiri

Vlada mesta Bombaja je zo-
pet uveljavila odpravljeno
telesno kazen bičanja. —
Izgredi zajemajo čimdalje
večji obseg.

BOMBAJ, 11. avgusta. — Vla-
da mesta Bombaja je danes zo-
pet uveljavila kazen bičanja v
prizadevanju, da zatre izgrede,
ki so zahtevali tekem treh dni
že 43 človeških žrtev.

V Delhiju je bilo ubitih 11,
ranjenih pa 25 oseb. Med ubiti-
mi v Delhiju je bil tudi neki po-
licist. Po mestu hodi velika mno-
žica tovarniških delavcev, ki na-
pada ljudi in požiga. Mestna hi-
ša je skoraj do tal pogorela in
vzročena škoda znaša več sto
tisoč rupij. (Rupija je vredna
približno 30 centov). Prav tako
je bil do tal požgan davčni ur-
ad. Policija in vojaška sila je v
samoozbambi streljala na mno-
žico in nocoj patrolirajo po uli-
cah vojaške straže.

V Patni, 300 milj od Kalkute,
je policija streljala na množico
2,000 ljudi, ki so hoteli nasko-
čiti neko vladno poslopje.

Izgredi so se razširili ob
vzhodni obali do Madrasa, kjer
je množica napadla policijo, ki
je pričela streljati ter ranila štiri
ljudi.

V Bombaju je ljudska mno-
žica ustavila šest avtobusov ter
prisilila potnike k izstopu, nakar
je izpustila zrak iz kavčikovih
cevi.

Hrvatski Narod javlja: Pra-
voslavno prebivalstvo srezov
Gačko, Nevesinje, Ljubinj in
Stolca, ki se je skrivalo po goz-
dovih, se vrača domov in se lo-
teva dela na polju.

Slovenski četniki zadajajo Italija- nom v Sloveniji porazne udarce

Meseca julija je padlo na slovenskem ozemlju 822 ita-
lijanskih vojakov in 82 častnikov. — Slovinci se bore
tudi proti nemškim četam. — Skupno so izgubili
osvojevalci meseca julija 1280 vojakov in častnikov.

MOSKVA, 7. avgusta (ICN). —
Radio postaja "Svobodna
Jugoslavija" je oddala dne 5.
avgusta sledeče poročilo vrhov-
nega poveljstva četniške in pro-
stovoljske vojske o borbah v
Sloveniji:
Poveljstvo tretjega oddelka
slovenskih četnikov poroča, da
je v teku meseca julija izgubila
italijanska vojska na tem ozem-
lju 822 vojakov in 82 častnikov.

Velike izgube osišča
V isti dobi je bilo ranjenih
preko 300 italijanskih vojakov
in 2 oficirja, a 17 je bilo ujetih.
Tretji oddelek slovenskih četni-
kov se je boril tudi proti nem-
škimi četami. Skupno so osvoje-
valci izgubili v juliju 1280 voja-
kov in oficirjev.

Borci za svobodo so razven
tega kaznovali s smrtjo 32 vo-
hunov in izdajalcev.

Napadi na vlake
V isti dobi so vrgli iz tira 9
sovražnih vlakov na železniški
prograj Ljubljana — Trst in Ljub-
ljana — Novo mesto. Izvršili so
11 napadov na sovražne vlake,
ki so prevažali vojni material.

štiri italijanske divizije, ki so
napadale naše vojaške položaje.
V Sloveniji divjajo hudi boji,
ki prizadevajo sovražniku težke
izgube. V znak maščevanja ruši-
jo laški banditi vasi, do katerih
proderejo in pobijajo miroljub-
no prebivalstvo, večinoma žene,
otroke in starce. Slovinci pa od-
govarjajo na vsa ta nasilstva z
vedno odločnejšo borbo proti
osvojevalcu.

ZADNJE VESTI

Predsednik Roosevelt je bil
danes obveščen o porazu kon-
gresnika Sweeneyja, svojega naj-
strupenejšega kritika in nepri-
jatelja, katerega je porazil Mi-
chael A. Feighan, odločen Roo-
seveltov podpornik in progresi-
ven demokrat.

Po zadnjem štetju, ki pa še ni
bilo zaključeno, je dobil Feighan
19,062, Sweeney pa 11,081 gla-
sov.

DVA NEMSKA LETALCA U- BITA V PARIZU

MOSKVA, 12. avgusta. — Vsi
po Nemcih zasedeni kraji na se-
vernem Kavkazu so v plamenih
in razvalinah. Kar niso v svojih
umikih pokončali Rusi, so uni-
čili Nemci, ki so pobesneli nad
požgano in golo zemljo, ki jim
je padla v plen mesto dozorelih
žitnih polj.

POKRAJINE GORE

Ameriške čete, katerim na čelu
so v "commandos" taktikah
izvežbani marini, so si izsekale
in utrle pot v notranjščino treh
glavnih otokov Salomonove sku-
pine.

PRODIRANJE AMERIKAN- CEV

VICHY, 12. avgusta. — Fran-
coski patriotje so ubili v Parizu
dva nemška vojaška letalca,
nad 18 pa so jih varovno ranili,
ko so z ročnimi granati napadli
skupino Nemcev, ki je šela 60
milj.

TRINAJST LADIJ POGREZNJENIH

BERLIN, 11. avgusta. —
Nemški radio naznanja, da so
nemške podmornice pogrezale
v treh dneh 13 parnikov, ki so
imeli 86,231 ton skupne pro-
stornine, in enega rušilca, po-
škodovale pa so deset nadaljnjih
laj in enega rušilca.

Napad na Japonce na Aleutskem otočju pri Alaski

Na Salomonovem otočju na-
daljujejo ameriške sile z
ofenzivo, v kateri so se
razvili boji na nož.

Bojne ladje in bombniki Ze-
dinjenih držav so udarili na ja-
panske baze na Aleutskem o-
točju, katere so pustili po bom-
bardiranju v plamenih in razva-
linah, dočim nadaljuje druga a-
meriška pomorska, zračna in
kopna sila istočasno svojo ofen-
zivo na Salomonovem otočju.

Komunike o bojih na Salomo-
novem otočju samo naznanja,
da se boji nadaljujejo. Morna-
riški departament pa je danes
zjutraj izjavil, da so "vojaki a-
meriškega mornarstva, zračna in
kopna sila istočasno svojo ofen-
zivo na Salomonovem o-
točju in da so ti vojniki odprli
vrata zavezniški ofenzivi na
južnem Pacifiku."

BOLGARSKA DOMO- LJUBNA FRONTA

MOSKVA, 3. avgusta (ICN). —
Po zanesljivih vesteh je or-
ganizirala v teku prošlega mese-
ca skupina bolgarskih prvakov
in političnih voditeljev, patrio-
tsko fronto s programom, da iz-
trga Bolgarsko iz usode polne-
ga nemškega vpliva in zajame
narodu svobodo in državno ne-
zavisnost. Patriotska fronta je
izdala razglas, s programom, ki
vsebuje 12 točk za osvobodjenje
Bolgarske iz nemškega suženj-
stva. Razglas poziva narod na
borbo na življenje in smrt proti
nacizmu in fašizmu in vsej nji-
hovi ogabni ideologiji.

STAVKA V TOVARNAH UŽIGALIC

AKRON, 11. avgusta. — U-
radniki United Match Workers
unije, ki pripada Ameriški de-
lavski federaciji, izjavljajo, da
so zastavkali delavci v Ohio
Match Co., tovarni v Wads-
worthu in v Diamond Match
v Barbertonu. V vsaki tovarni
stavka okoli 800 do 900 delav-
cev oziroma delavk. Delavci za-
htevajo 15-centno povišanje
mezde na uro, ki znaša sedaj 58
do 60 centov na uro.

Prvorojenček

Vile rojenice so se zglasile pri
družini Frank in Anica Schu-
ster, 6218 Carl Ave., v torek
zjutraj in pustile v spomin krep-
kega sinčka, prvorojenčka, ki je
tehtal osem funtov 14 unč. Ma-
ti je hči poznane družine Mr. in
Mrs. Frank Cirnski, oče pa sin
družine Mr. in Mrs. Schuster, iz
St. Marys, Pa. Mlada mamica in
dete se nahajata v Women's
bolnišnici ter bodo obiski do-
voljeni po prirodnejm ponedelj-
ku. Čestitamo!

Sinček umrl

V Lakeside bolnišnici je umrl
osem-letni Robert Trouton, sin
Mr. in Mrs. Adger Lee Trouton.
Mr. Trouton je dobro poznan v
naselbini, ker je dalj časa vodil
Dixie Mattress trdko, ki je i-
mela svoje prostore na St. Clair
Ave. Poleg staršev žalujeta za
njim brat Richard in sestra Ca-
roline. Pogreb se bo vršil v čer-
tred popoldne iz Zakrjškovega
pogrebnega zavoda, 6016 St.
Clair Ave. Naše sožalje!

NEMCI SE BLIŽAJO ŽE DRUGEMU OLNJEMU POLJU

Nacisti so oddaljeni še 200 milj od bogatih
oljnih polj v Groznm, kamor prodirajo
preko opustošenega majkopskega
ozemlja.

NEMCIJA NAMERAVA PRENEHATI S SVOJO OFEN- ZIVO, ZAKOPATI SE ZA "VZHODNI ZID" TER PREDLOŽITI MIROVNE POGOJE

MOSKVA, sredo, 12. avgusta.

Službeno poročajo, da so
nemške čete, ki prodirajo na
Kavkazu proti jugovzhodu, od-
daljene samo še 200 milj od bo-
gatih oljnih vrelcev v Groznm,
kamor prodirajo preko razde-
janih, požganih in opustošenih
majkopskih oljnih okrajev.

Prodiranje proti Rostov-Baku železnici

Neki komunike naznanja, da
so dospeli Nemci do čerkaškega
okraja, 70 milj jugovzhodno od
Armavira, v svojem prodiranju
proti Rostov-Baku železnici, ki
vodi proti vznožju kavkaškega
gorovja.

Ruski komunike dalje javlja,
da bijejo Rusi srđite obrambne
bitke v okrajih Čerkeska in Maj-
kopa in da so Nemci predri-
kupske položaje pri Krasnodaru,
60 milj severnozpadno od Maj-
kopa.

Borbe Rusov pred umiki

Pređen so se umaknili v svo-
je nove položaje pri Krasnodaru,
so ruski tankovski vojniki in ko-
zaki razbili in uničili 13 nem-
ških tankov in 37 tovornih avtov
ter pobili 700 Nemcev.
V krvavih bojih za Stalingrad
Rusi še vedno drdo drže svoje
črte.

Istanbulske verzije

ISTANBUL, 10. avgusta. —
Visoka osebnost neke nevtralne
države, ki noče biti imenovana,
je izjavila, da po njenih najbolj-
ših informacijah iz Nemčije, so
Nemci že dosegli na Kavkazu
večino vseh svojih objektivov
za leto 1942, zato bodo pričeli
zidaj konsolidirati svoje pridob-
itve in so pripravljene prene-
hati s svojo ofenzivo. Nemčija
namerava ustanoviti "vzhodni
zid," za katerega se bo umakni-
la preko zime, istočasno pa bo
predložila svetu svoje mirovne
predloge.

Konec stavke v Graphite Bronze tovarni, kjer so pričeli snoči spet z delom

Stavka je bila končana po posredovanju Vojnega delav-
skega odbora, ko je bilo dano zagotovilo, da bo
zadevo 19 odslovljenih delavcev proučeval gori
omenjeni odbor.

Včeraj ob desetih dopoldne je
zastavkalo v Clevelandu Grap-
hite Bronze Co., tovarni na
16800 St. Clair Ave., 4,000 de-
lavcev izmed 5,000, pripadajo-
čih localu št. 19 Mechanics E-
ducational Society of America.
Unijski voditelji izjavljajo, da
so delavci proglasili "praznik"
zaradi kompijskih "arbitra-
cijskih in železnih pravil."

Tretji zastoj dela v dveh mese- cih

To je v manj kakor dveh me-
secih že tretji zastoj dela v to-
varni te družbe. Zaradi tega za-
stojja je zastalo tudi delo pri
produkciji vitalnih delov za le-
tala, kjer 1,500 delavcev na
dnevem sifitu ni hotelo pričeti
z delom zaradi novih nesporazu-
mov.

Odslovlitev delavcev

Glavni vzrok delavskega ne-
zadovoljstva je, ker je družba
nedavno odpustila 21 delavcev,
in sicer ob neki priliki 6, ob
drugi pa 15.

Nevarnost stavke je nastala
že 31. junija, ko je kompanija
odslovlila petnajst delavcev, med
njimi nekaj unijskih stewardov.
Stavka je bila tedaj preprečena,
ker je vodstvo družbe izjavilo,
da so omenjeni samo začasno
odpuščeni.

Razni nesporazumi

Prvi zastoj dela v tej tovar-
ni je nastal 15. julija, ko je šlo
za dve uri in pol na sedečo stav-
ko 1,600 delavcev, in sicer zara-
di nesporazuma glede mezd.

Smrtna kosa

V ponedeljek popoldne je u-
mrila v Cumberlandu, Maryland
dobro poznana Jerica Sivic, ro-
jena Krašovec, stara 44 let.
Pretekli petek je šla na obisk
svojih prijateljev in znancev v
Cumberland, kjer je sama več
let bivala. Sedaj je živela na
5608 Carry Ave. Doma je bila
iz vasi Sleme, fara sv. Trojica
pri Velikih Blokah, odkoder je
prišla v Ameriko pred 21. leti.
Tukaj zapuščala žalujočega so-
proga Antona, hčeri Mary in
Olgo ter sina Antona, sestro
Mary Modic in več drugih sorod-
nikov, v starem kraju pa pet
bratov. Bila je članica društva
Cleveland št. 126 S. N. P. J. in
podružnice št. 25 S. Z. Z. Po-
greb se bo vršil v petek zjutraj
ob 9. uri v cerkev sv. Vida iz
Zakrjškovega pogrebnega za-
voda, 6016 St. Clair Ave. Naj ji
bo ohranjen blag spomin, preo-
stalim pa naše sožalje!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (GENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town: (Po pošti v Clevelandu in po pošti izven mesta):	
For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00
By Mail in Cleveland, Canada and Mexico: (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):	
For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25
For Europe, South America and Other Foreign Countries: (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):	
For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

GOVOR PROFESORJA BORISA FURLANA

Na veličastni manifestaciji clevelandskih Slovencev, vršeci se v nedeljo v Euclidu, je imel univerzitetni profesor g. Boris Furlan, sin sončnega Primorske, sledeči krasen govor:

Ob današnjem veličastnem zboru, ko na svobodnih tleh Amerike in kot svobodni ljudje dvigamo svoj glas v obrambo oskrunjene pravice, nam gre misel, trpka in boleča, a samozavestna in ponosna, tja, kjer ginevajo slovenski ljudje: živinsko zaklani, obešani s sramotilnimi napismi, na sramotne kole privezani in streljani, drugi zopet umirajoč počasne smrti v temačnih mučilnicah, plen izkrivljene naslade nadmočnih zavojevalcev, tisoči in tisoči obsojeni, da jim v koncentracijskih taboriščih po znanstveno preiskušanih metodah za vedno izsuše sokove duha in telesa, sto in stotisoči iztrgani od rodne grude, pregnani in raztepeni po vsej Evropi, sužnji in delavna živina samozvanega novega gospodarja sveta.

Toda vse besno divjanje mogočnega zavojevalca ni moglo zlomiti duha odpora, ne ukloniti samozavesti, ne zatrti neomejne vere v vstajenje in prerojenje. Smrtni krik slovenskih žrtev: "Živela svobodna Slovenija," "Živela svobodna Jugoslavija," odmeva do neba od Bazovice do Gospe Svete, bije na vest človeštva, grozeče oznanja dan plačila in povračila. Borbo, ki smo jo Slovenci in Hrvati, kot primorski Jugoslavi, nad 20 let vodili proti fašističnemu ugnjetevalcu, vodijo danes vsi Jugoslavi, Srbi, Hrvati in Slovenci, izpričujoč po veličastnosti žrtev nerazdružljivo povezanost krvnih bratov v slovanstvu. V ognjenem krstu smo se našli z junaškim ruskim narodom, trdno odločeni, da v tej borbi stojimo do kraja in končne zmage vsi za enega in eden za vse. In tako smo danes kot Slovenci, Jugoslavi in Slovani ramo ob ramo in v bratski zajednici z Amerikanci, Angleži in z vsemi svobodoljubnimi narodi sveta.

Vsi deli Slovenije, od Trsta do Gospe Svete, od vrhov naših planin do belokranjskih nižin, so izpričali borbeno enotnost slovenskega naroda. Iz lastnih sil in v bratskem sodelovanju z najboljšim delom človeštva si danes postavljamo, ponosno in samozavestno, granitne temelje boljše in lepše bodočnosti. Kje sta danes plahost in malodušje, kje neodločnost, ponižnost in hlapčestvo, ki so jih naši sovražniki označevali kot bit slovenskega naroda? Kje niskotni račun števila, ki nam je zaradi malosti odrekal pravico do obstoja? Slovenski narod je z njimi obračunal. V tisočletni povesti svojega trpljenja je našel samega sebe, v duhu zgodovine našel smisel svojega obstoja in nadaljnega razvoja. Zaživel je iz korenin, ki jih je na svoji zemlji pognal pred tisočtristo leti, se razgibal in prerodil v duhu, ki tvega in žrtvuje.

"Življenje trdo je kovalo srce slovensko in razum, izbičalo iz duš nam plahost, užgalo nam ponos, pogum..."

poje pesnik ameriške Slovenije. Slovenski narod je spoznal besedo svojih duhovnih velikanov, jo prepoznal in se po nji ravnal.

V ponosu na svoje ime zremo v bodočnost, ko bodo združeni vsi slovenski rodovi v svobodnem domu Jugoslavije. Moč duha sega preko morja in vseh tavnih pregrad, in naj naša duhovna zbranost danes, tukaj na tleh svobode, po čudežnih in nam neznanih potih, prinese uteho trpečim v domovini, vlije novih sil za končno borbo. Čuli nas bodo, revni in trpinčeni, čuli in prisluhnili sinovi iste matere onkraj morja in planin oznanili neomajne vere,

"da v narodu domovju novem živelo naše bo ime."

In tako se bo izpolnil dan, ko bodo naše misli šle rodnemu kraju, ne več trpečemu, marveč odrešenemu,

srečnemu in zadovoljnemu, na katerem bo prebival združen naš rod, dbmovini,

"kjer v sončnem bregru grozd zori, kjer vetre zlato klasje giblje, kjer slavec v tiho noč žgoli.

(Ivan Zorman.)

IZVAJANJA DR. J. ČOKA, VODITELJA PRIMORSKIH ŠLOVENCEV

Dr. I. M. Čok, voditelj primorskih Slovencev in predsednik Jugoslovanskega odbora iz Italije, je imel zasnovan sledeči govor, katerega je nameraval govoriti na slovenskem Taboju v nedeljo v Euclidu, pa je, žal, dež prepredil završitev zasnovanega sporeda:

Dragi bratje, drage sestre!

Odkar sem prišel v Ameriko je današnji zbor prva prilika, da morem javno govoriti svojim ameriškim bratom.

Na dosedanjih sličnih zborovanjih, kar jih je bilo v tej državi, so od onega malega števila, kar se nas je rešilo iz Jugoslavije, nastopali uvaženi zastopniki jugoslovanske vlade, danes v meni pa čujete glas neodvisnega človeka in nepomirljivega revolucionarja, ki ga je narod Julijske Krajine sam poslal med vas. Predno sem šel iz Jugoslavije, sem bil radi svojege nacionalnega delovanja zaprt in konfiniran, in to od strani tedanje germano in italofilske jugoslovanske vlade, v kateri so se nahajali Srbi, Hrvati in Slovenci. Narod pa me je kot predsednika "Jugoslovanskega Odbora iz Italije" izbral, da se podam v inozemstvo. Tako sem sedaj tukaj med vami.

Moj prvi pozdrav gre veličastni Ameriški Demokraciji in njenemu velikemu Predsedniku Rooseveltu.

Vam pa, dragi bratje in sestre, prinašam pozdrave 700.000 Slovencev, Hrvatov in Srbov iz Istre, Trsta in Gorice, ki so me poslali sem k vam kot svojega glasnika, kot svojega predstavnika in zastopnika njihovih pravic, zahteve in aspiracij.

Prinašam vam pozdrave onih 700.000 naših bratov, ki že 24 let trpijo pod bičem rimske kulture in civilizacije, kakor je trpel Jezus Kristus Nazarenski, bičan in zaničevan in s trnjevo krono kronan od prevzetnih rimskih oblastnikov in njihovih posebnih množic.

Prinašam vam pozdrave onih 700.000 junakov in herojev, ki se te in take rimske kulture in civilizacije niso nikdar ustrašili, nikdar pred njo niso upognili glave, ampak ki so vedno branili svoje človeško dostojanstvo, svojo nacionalno čast, in ponos, da smo Slovenci, da smo Hrvati, da smo Jugoslavi.

Prinašam vam pozdrave onih 700.000 tigrov, ki so nenasiitni fašistovski kači zmeraj pokazovali svoje ostre nabrušene zobe, in jo ugriznili, kadarkoli in kjerkoli se nam je nudila prilika, kot sedaj delajo naši bratje po celi Jugoslaviji pod vodstvom neustrašnega in nepremagljivega junaka Draže Mihajloviča.

Pozdravljam vas v imenu onih, ki so se skozi 20 let borili proti fašizmu na terenu, ne samo s pisano in govornjo besedo, ampak tudi s puško in revolverjem, z bombo in ekrazitom.

Pomislite, bratje! V imenu večnega Rima in s sladko besedo latinske kulture in civilizacije na jeziku, se je ta takozvana velesila od 45 milijonov do zob oboroženih Italijanov vrgla na peščico 700.000 golih, neoboroženih in od vseh pravic oropaženih slovenskih in hrvatskih kmetov. Požgali so nam nešteto naših narodnih domov in drugih zgradb, požgali so nam ž:

1920 leta celo vas Krnico, do zadnje hiše, zaprli 550 naših osnovnih in 8 srednjih šol, uničili naše knjige, naše liste, naše časopise, zabranili uporabo našega materinskega jezika v cerkvi in uradu, ekonomsko uničili vse naše zadrage in mnoge druge gospodarske ustanove in poedince, policijsko zasledovali najbolj zavedne in odločne, na tisoče nas so pregnali in obsojali kot najhujše zločince na tisoče in tisoče let zapora, na tisoče konfinirali, mnoge streljali, in ubijali. Ni prostor ne čas, da bi detaljno navajal brezštevilo zločinov, katere so Italijani v teku 24 let zagrešili nad našim narodom. Naš neutrdljivi in veleslužni narodni delavec prof. dr. Lavo Čermelj iz Trsta, je v posebni knjigi z uradnimi podatki navedel dolgo vrsto teh zločinov. In iz tega mesta izrekam v imenu naroda, katerega zatopam, najtočnejšo zahvalo bratu Jakobu Debevcu, ki je v Ameriški Domovini posnel vse te podatke. Slovenski ameriški javnosti so torej grehi Italije in fašistov v glavnem poznani.

Toda mi Primogci, Tržačani, Goričani, Krašovci, Vipavci, z Brd in Tolminskih Hribov, Norančani in vsi Istrani, odločni in korajžni, trmasti in uporni kot nas je Bog ustvaril, se nismo udali. Znali smo, da se laških junakov, ki so slavni samo po svojih porazih na vseh bojnih poljanah, ni treba bati. In smo se borili! Oni z vsem ogromnim aparatom, s katerim razpolaga velesila in s svojo brezvestno tajno špijonažo in policijo, naša mladina pa gola in bosa, in opremljena samo z enim samim orožjem, ki jim ga je ukradla. Da, imeli so zraven tega še vsak enega zaveznika: ono glavno lastnost in odliko vsakega Italijana, to je strah i trepet, naši pa ravno tako glavno lastnost in odliko vsakega Slovana, to je hrabrost in junaško srce.

Vračali so jim milo za drago, držec se svetopisemskega prepoveda: "zob za zob." Niso vedeli fašisti in karabinjerji in druga laška golazen, ki je teptala našo zemljo, ki so pustili svoje kosti na kraških pečinah, v temnem Trnovskem gozdu, v notranjosti Istre! Tudi drugače jim je naša mladina pokazala zobe, tako da so Lahli dobili primeren respekt pred nami. Najočiglednejši odraz te naše borbe je bil poleg velikega števila drugih procesov, znani veliki proces začetkom septembra 1930 leta proti 87 obtožencem v Trstu. Ker so se tali vstaje, Slovencev in Hrvatov radi tega procesa, strah je lepa reč, pravi naš narod—so poslali v naše kraje eno celo divizijo svojih vojakov, ki so zasedli deželo, pripeljali v Trst in druga mesta cvet svojih žbirov in policajev, in v tržaško luko pripeljali nič manj kot 6 bojnih ladij. Da, strah je res lepa reč. Pa včasih tudi draga. Posebno pri Italijanih. Razvenih onih obtožencem, ki smo imeli to srečo, da nismo padli v past fašistovskih razbojnikov, so bili vsi obsojeni na strašne kazni in 4 obtoženci: Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič so bili 6. septembra 1930 leta ustreljeni v Bazovici pri Trstu. Junaško so umrli s sladkim vzdihom na ustnicah: "Živela Jugoslavija!" Skupaj z Vladimirom Gortanom, ki je ravno tako pa-

del junaške smrti od fašistovskih strelcov, so ti mladi heroji od tedaj predstavljali neugasljivi plamen celega naroda po krvni osveti, in nezadušljivi klic po svobodi. Imena teh 5 junakov ostanejo za večne čase zapisana v zgodovini človečanstva kot uzor rodoljublja, junaštva in požrtvovalnosti za najvišje ideale. Slava jim!

Ta borba ki jo je naš narod vodil preko 20 let, se je posebno poglobila in povečala od septembra 1939 leta dalje, ko je Hitler zažgal svetovni požar. Dobro smo znali, da je napočil čas, ko se bo reševalo tudi naše vprašanje, vprašanje naše svobode. A bili smo svesti, da svoboda nobenemu narodu ni še padla kakor mana z nebes. Ako je hočeš imeti, si jo moraš priboriti. In zato so naši vkljub ne-tratnosti jugoslovanske vlade začeli svojo odločno borbo na terenu proti združenim fašistom in nacistom. To je bila skromna ali solidna in efikasna pomoč tedanjim zaveznikom Angležem in Francozom. Ne morem naštevati poediniosti te borbe. Lahko rečem samo to, da so naši v tej borbi imeli velike žrtve, pa tudi uspehe. To borbo so izdatno občutili naši sovražniki. Zavezniki pa so bili našim za to pomoč hvaležni. Javnost je bila obveščena o tej borbi preteklega decembra meseca, ko je fašistično sidišče v Trstu prignalo na obtoženo klop 71 obtožencem. Poslušajte samo; česa so jih obtoževali! Da so ustvarili na široko razpredeno revolucionarno organizacijo v Trstu in po sosednjih provincah, ter da so vršili teroristične akte z namenom, da povzročijo, s pomočjo drugih držav, vstajo; da so zažgali 8. 8. 40. municijsko skladišče v Piacenzi, in 25. 8. 40. municijsko skladišče v Bologni, da so 25. 2. 40. pognali v zrak glavno zalogo orožja in streliva v Klani, na jugoslovanski meji v Istri, pri čemer je bila uničena velika množina topov, močnarjev, mitraljev in več milijonov komandov streliva, kar je vse bilo pripravljeno za slučaj vojne z Jugoslavijo; dalje da so delili orožje med prebivalstvo v Bovecu, Čezsoči, Plizini za atentate v tamkajšnjem okrožju; da so razstrelili železniški most pri Trbižu; da je eden obtožencev poskušal izvršiti atentat na Mussolinija; da so pognali v zrak most pri Arvežu med Italijo in Koroško; da so dajali vojaške podatke jugoslovanskim in drugim vojaškim krogom; da so širili antifašistično, antiitalijansko in defetistično propagando med italijanskim civilnim prebivalstvom in vojaštvom! Italijanske oblasti so zaplenile veliko količino eksplozivna, dinamita, ročnih bomb, zažigalnih svinčnikov, mitraljeze, revolverje, puške in streljivo.

Moram prdarjiti, da so vsi obtoženci tržaškega procesa popolnoma nedolžni, ker v teku razprave niso mogli nobenemu ničesar dokazati. Vkljub temu so 9 obtožencev obsodili na smrt in 5 zares ustrelili, vse ostale pa obsodili na težke kazni. Kdor pozna fašistovske metode in ve, da je fašistovski Specialni Tribunal navaden švindel, ki hoče samo metati javnosti pesek v oči za že v naprej storjene odločitve fašizma, ta se temu ne bo čudil.

Tržaški proces nam je torej prinesel nove in težke žrtve. Ampak naša borba ni prenehala. Ona se nadaljuje in stopajume vsaki dan. Ako ste v zadnjem času čitali v časopisih telegrame, da so četniki prodrli na italijansko ozemlje ter se borili blizu Reke, blizu Gorice, in pred vrati samega Trsta, potem znajte, da je to samo nadaljevanje stare borbe, ki jo vodi ista or-

ganizacija, ki se je sedaj radi enotnosti sil, ki se borijo proti sovražniku, stavila pod poveljstvo slavnega generala Draže Mihajloviča. In jaz, vam lahko rečem, dragi bratje, da ta borba ne samo da ni končala, temveč ni še niti stopila v zaključno fazo! Glavni zadatek te organizacije še čaka, in jaz prorokujem, da bo ona svoj glavni zadatek častno in uspešno dokončala. In naj se stari pajac Muso še toliko repenči kakor se je pred par dnevi v Gorici; vse to mu ne bo nič pomagalo. Bil je zares velik blef, tak da so mu celo državniki in voditelji velesil verjeli in šli na limance. Mi, mali in skromni Slovenci in Hrvati, se njegovih groženj ne bojimo, ker vemo, da prihajajo samo iz strahu pred tisto usodo, ki bo definitivno in končno pomandrala v prah Mussolinija, njegov fašizem, in vso njegovo zločinsko bando. Tedaj pride čas obračuna! Ta obračun bo temeljit in definitiven. In ni več daleč ura, ko bomo na tržaškem gradu zmagoslavno razobesili našo zastavo. Ne bomo dali miru, dokler ne izgine zadnji fašist in zadnji Italijan, ki skruni našo zemljo. Borili smo se skozi 24 let brez ozira na žrtve, in brez ozira na žrtve bomo, kakor naši bratje Rusi, borbo nadaljevali. Nas in Rusov je več kot 200 milijonov! Zmaga mora biti in bo naša!

Glavna posledica sramotnega in krivičnega ter v nebo vpjjočega postopanja Italijanov z nami, je madež, katerega se italijanski narod ne bo mogel nikdar oprati. Na naši strani pa ponos in zavest, da smo sami obranili svojo čast in svoje dostojanstvo ter priborili si svojo svobodo. S svojim postopanjem je fašizem pljunil na zgodovino italijanskega Risorgimenta, ki spada med najlepše strani zgodovine italijanskega naroda. Pljunil je na vse one mučenike "i gloriosi martiri," ki so s svojimi žrtvami in s svojo krvjo priborili Italijanom svobodo in edinstvo. S svojimi zverskimi, ciničnimi in nekulturnimi metodami je Mussolini daleč prekosil postopanje one Avstrije, katero je v prejšnjem stoletju vsak Italijan skozil desetletja iz dna svoje duše sovražil in preklinjal. Italija je našemu narodu v teku zadnjega četrta stoletja napravila toliko krivic in sramote kakor še nikdar nobeden narod v zgodovini. S tem je zasidala globoko v dušo in srce našega naroda mržnjo proti vsemu, kar je italijanskega. Edino in izključno odgovornost za vse te posledice, kakor tudi za one posledice, ki bodo še sledile, nosijo Italijani.

So gotovi Italijani, ki živijo v Zavezniških državah, in ki hočejo prikazati stvari tako, kakor da je za stanje v Italiji odgovoren samo Mussolini in dva tuceta ljudi okrog njega; vsi drugi da so antifašistično razpoloženi in da jih ne zadeva nobena krivica in nobena odgovornost. Iz lastne izkušnje moramo na žalost potrditi, da temu ni tako, in da kdor tako trdi, vara svet. V vsej 24 letni borbi našega naroda pod Italijo proti italijanskemu nasilju, ni bilo niti enega slučaja, da bi se bili poedinci ali grupe v Italiji solidarizirale z našo borbo in obsodile fašistične metode. Naprotno, postopanje fašistov z našim narodom je zmeraj našlo vse Italijane, vsaj v Julijski krajini, kompaktno. Edina izjema je bila, in to ob priliki zadnjega procesa lanskega decembra, ko je tržaški župan smatral, da mu vest nalaga, da se prikloni kot priča, in ispove v korist obtožencem. Toda ta njegov moški čin je imel za posledico, da ga je pred sod-

nijško palačo ogromni napadla, opljuvala in rala, tako da si je kone priredila nekaterim dati ostavko na svoj postoj.

Tako izgleda razpolo-ljanskih mas v Italiji, neki njujorški Italijanci da je italijansko preda po najmanj 90% anti-fašistovskih. Na neki banketih v so italijanski govorniki, li, naj vlade Zavezniških spreminijo svoj postoj Italiji, kar bi po njih-vah omogočilo anti-fašistovskemu elementu začeti z je čudna zahteva. Če bi italijanskega prebivalca antifašistično, to post-40 milijonov ljudi, pot-stavno nemogoče razum-oda ogromna večina ne-Prav lahko bi si vzeli Slovence in Hrvate krajin, katerih je 60- kateri pa niso čakali na moči od nobene zavez- de, temveč krepko zas-orožje in se borili pro- liniju in proti celi Ita- da to, kar je v stanju mala peščica Slovan- stanu napraviti nad- ska večina italijanske- da?

Mi vemo odgovor. Tr- jorških Italijanov o an- nem gibanju in njegov- zijah v Italiji, na zalo- nična. Mi pravimo na- bi z zavezniškega stali- da bi bilo res, kar ome- spodnje trdijo. Mi ver- da se italijanska vojsk- šeno bori ob strani Hit- ti zaveznikom, da it- ladje in podmornice z- zavezniške flote v sk- skem morju in na o- italijanska aviatika bo- Zavezniške čete in ob- celo med italijanskimi- ki se nahajajo v ang- boriščih, fašistovska z- zvestoba Mussolinije- osnovna nota skoro v- kov. Relativno malo š- vencev in Hrvatov v- ljanjskih ujetnikov, je- vezniški Jugoslovanski- nekaj čet dobrovoljcev- tisoč ujetnikov Italijan- danes ni prijavil, niti e- se boril v vrstah dem- proti fašizmu. Vsaj v- noben slučaj ni znan.

Hočem zaključiti. Ko- sednik "Jugoslovanske- ra iz Italije", in kot pr- Narodnega Sveta Slo- Hrvatov iz Julijske Kr- javljam v imenu vseh- Jugoslovancov pod Ita- kakor smo ostali zves- mu jeziku in narodu t- slaviji do današnjega d- ko hočemo ostati zvest- prej za veke vekov. Ni- ki bi mogla našo zvesto- jati!

Ravno tako močemo- dosledni v svoji borbi- ne in popolne zmage. V- v svojo pravico, verujem- di v svojo moč in svojo- vovalnost. Verujemo tud- je zaveznike, v veliko- močno Britanijo in nep- vo Rusijo. Današnja bo- Evropi je predvsem bor- (Nadaljevanje na 3. str.)

Zakrajsek Fund Home, Inc.
 6016 ST. CLAIR AVENUE
 Tel: ENdicott 3111

UREDNIKOVA POŠTA

Kaj opozoril za Jugoslovanski dan

Cleveland, Ohio. — Ker so kone prireditve tako pogoste, nekaterim zdelo že odveč, da se zanimali za prireditve, v nedeljo, 16. avgusta.

Bo pojasnjeno, da je odstopil nedeljo, 9. avgusta, ki so jo imeli zadnjo nentil da bo med nami soglasje. Če bi se vršila prireditve jugoslovskega dneva že zad- nedeljo.

Prireditve se je delalo že zato je važna, le žal, če vpoštevana v toliko, v ko- je po vsebini bogata.

ite, da je to javna prire- ki bo izvajana za čast in jugoslovskega naroda eland, na način, kakor se nobenkrate poprej kaj ta- zvajalo. Tu bo povabljeni et vsega Clevelanda in ve- a bo tisoče in tisoče ljudi, do na sijajen način dobili vtis o zaslugah jugoslo- h junakov.

ite, da se tam ne bo ni- izkoriščalo, tam ne bo ice, ne bo glava bolega ni- borih 50 centov je za se- tem se bo krilo deloma ke, to je vse, kar se od vas kuje, da bi žrtvovali za ta- za drame, ki bodo ostale odovini našega naroda.

imamo veliko mater ju- vanskih junakov, ki so že na vojni klic in ker hoče- da bodo te matere dobile se sedeže, se tem potom a- na pokrovitelje, da bi da- za take tikete v počast- ram.

sedaj se je oglasilo že več nih mož, naj bi sladili še da pridejo njih imena v ram.

kažimo se, Jugoslavlani! — o je jasnost hotela vedeti, je nas! Na radio se o- ja naš dan in vsi ameriški oniki pišejo o njem v nede- si na plan!

Predsednik.

Babilo pevskim zborom!

Cleveland, Ohio. — Slovenski zbori! V nedeljo na pri- slavnosti je donela slo- ka pesem kakor že ne dolgo prej. Menda ste peli od srca, te imeli oči obrnjene v do- mo, kjer se več ne poje na- pesem. Hoteli ste nadomesti, kar je tam prepovedano, je gmrela vaša pesem, da je razširjal vaš glas proti

vzhodu in priklicali ste črne o- blake, ki so jezni nad usodo, grozili potopiti sovraga, ki uni- čuje in tepta slovensko glazbo in pesem v domovini naših oče- tov.

Kaj hočem vam s tem pove- dati? Tole: Ni dovolj, da se pre- peva slovenska pesem našim, že tako žalostnim srcem, ki krvave! To ni dovolj. Sami si ne mo- remo pomagati, živimo v razme- rah z drugimi narodi in z sploš- no ameriško publiko. Vi morate peti tam, kjer se bo čula vaša- naša pesem med tisoče naših so- stanovalec med Amerikanci in drugimi narodi. Naj se drugim razloži, zakaj se poje pesem: "Buči, buči morje Adrijsko!"

Naj se ob taki priliki pove in razloži, pomen naše pesmi, v kateri se izraža bol naših src! Ko je tisoče in tisoče ljudi sliša- lo pesem in pomen, ki naj ga pe- vodovja razloži publiko, bodo do- nas — do naše slovenske in ju- goslovske narodnosti dobili spoštovanje in simpatije, zve- deli bodo da smo narod, ki čuti, narod, ki sočustvuje in želi po- magati bratom doma.

Vaša pesem naj se poje v nedeljo v parku, kjer bo naroda kakor daleč bodo segale oči.

Slovenici! To niso prazne be- sede, vabim ker smatram, da vabim može, kateri razumete razmere časa, v katerem živi- mo. Vabim, ker mi je naročil odbor, ki se zavzema za to ve- liko in važno prireditve, ki bo dala nam Jugoslovanom prizna- nja. Priznanja boste dobili tudi od publike, kajti, zapeti v mest- nem parku s takimi glasovi, kot ste peli na vrtu v nedeljo, je nekaj, kar se dogodi le ob pe- sebnih prilikah. Pokažimo Ame- rikanecem, naj slišijo kako buči morje, ki sedaj požira naše Ju- goslovlane in jih ob pečine raz- metava, toda v Ameriki bosta narod in pesem ostala ter sode- lovala, da bo zopet doma done- la pesem: "Slovenec, Srb i Hr- vat"! Bili so in zopet bodo brat in brat!

Več mož se je izrazilo, da bo šlo vam na roko, ako se zbere- te pod voditeljem Ivan Zorma- nom in nam zapojete. Vedite, da bo veliki jugoslovanski dan!

A. G.,

predsednik in drugi odborniki.

P. S. — Ta poziv na vas, pev- ski zbori, sem spisal takoj v ne- deljo večer, ko sem se vrnil iz festivala. Se isti večer sem ga predložil g. Zormanu in ga pro- sil za dovoljenje, na kar je do-

Pokop sovražnika

Na sliki vidimo ameriško vojaštvo, noseče krsto enega izmed 29 ubitih nemških pomoščakov, članov neke nemške podmornice, ki so našli smrt ob napadu na neko ameriško ladjo. Vseh 29 pomorščakov so pokopali na pokopališču v Hamptonu, Va., z vojaškimi častmi.

brovoljno potrdil. Tako upam, da boste tudi vsi zbori sprejeli in zapeli še v nedeljo večer, da bodo slišali še drugi ljudje.

A. G.

Piknik društva Soča št. 26 S. D. Z.

Cleveland, Ohio. — Kakor običajno vsako leto, je tudi letos članstvo društva Soča št. 26 S. D. Z. sklenilo, da priredi svoj piknik, kateri se bo vršil v ne- deljo, 16. avgusta na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818, Deni- son Ave.

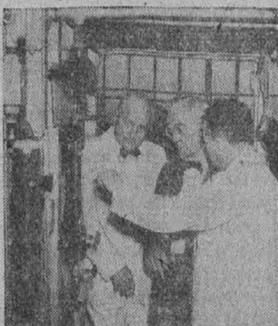
To bo zadnji piknik v naši na- selbini na zapadni strani mesta za to sezono, s čemer se zaklju- čuje kratko pikniško sezono.

Nudi se nam torej sedaj zad- nja prilika, da se kot prijatelji proste narave in ljubitelji dru- žabnosti, še enkrat snidemo na prostem, pod zastavo demokra-rije in svobodne domovine, ki nam dopušča prirediti zabave, na katerih se skupno zabavamo.

Dolžnost članstva je, da se gotovo polnoštevilno udeleži; pripeljite tudi vaše prijatelje, ker s skupnim sodelovanjem do- sežemo svoj uspeh. Prav vljud- no se vabi članstvo bratskih društev in cenjeno občinstvo ši- rom Clevelanda na obilen poset.

Orbor jamči, da bo vsake po- setnik v vseh ozirih dobro po- strežen, zlasti naše kuharice o-

Kavčuk iz žita

Delegacija k o n g resnikov je obiskala neko tovarno v Pen- sylvaniji, kjer izdelujejo iz al- kohola sintetičen kavčuk. Ka- kor znano, producirajo alkohol iz žita.

betajo, da bodo imele priprav- ljen okusen prigrizek.

Igrala bo godba Rudy Simčiča, dokler se bo gostom ljubilo vrteti.

Ker so prostori dobro urejeni, se piknik vrši tudi v slučaju slabega vremena.

Torej, na svidenje v nedeljo, 16. avgusta na pikniku društva Soča št. 26 S. D. Z. na vrtu Do- ma zapadnih Slovencev!

Bratski pozdrav

J. Miklus, tajnik.

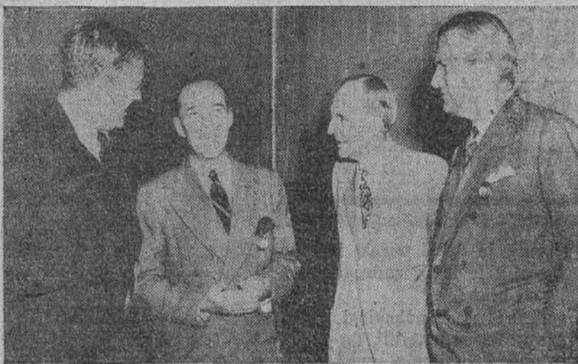
Stanovanje

5 sob s garažo se odda v na- jem družini brez malih otrok. — Zglasite se na 1177 E. 74 St., spodaj.

Farmers Poultry Market

Vogal SUPERIOR in E. 43rd St. KOKOSI, RAGE, GOSKE, PURMANI IN JAJCA Prodajamo na debelo za ohcete in prireditve.

Churchillov sin v Ameriki

Na sliki je kapitan Randolph Churchill, sin angleškega premierja, v pogovoru z Edselom Fordom (na levi) in z njegovim očetom Henryjem Fordom (na desni). Na skrajni desnici je Charles E. Sorensen, podpredsednik Fordove družbe in njen glavni poslovodja.

Izvajanja drja. Čoka, voditelja primorskih Slovencev

(Nadaljevanje z 2. strani)

manstva proti Slovanstvu. Ali niti za trenutek ne dvomimo, da bodo neprimerno junaštvo, brez- mejna požrtvovalnost, briljant- no vodstvo ter neprekosljiva državniška modrost ruskega na- roda in njegovih voditeljev, s pomočjo ostalih Zaveznikov od- nesla iz te borbe konečno in slavno zmago. V tej zavesti se bomo borili dalje, dokler dose- žemo svoj ideal in sveti cilj: o- svoboditev vseh Slovencev tja preko Sotce in preko Gospe Sve- ta, kakor tudi osvoboditev vseh ostalih Hrvatov in Srbov, ki ni-

so uživali sreče v lastni svobod- ni državi, in združitev vseh v veliki in močni, svobodni in de- mokratični Jugoslaviji.

Predno končam ta svoja krat- ka razlaganja, hočem omeniti še dve važni stvari. Pred letom dni sem ob tem času kot pred- sednik "Jugoslovskega odbo- ra iz Italije" obiskal v Egiptu vsa taborišča, v katerih so bili italijanski ujetniki in izbral med njimi lepo število Slovencev in Hrvatov iz Julijske Krajine, ki so se z navdušenjem prijavili za jugoslovske prostovoljce.

Ti naši primorski prostovolj- ci so danes skoro edina vojska, s katero jugoslovska vlada v

izgnanstvu razpolaga. Večjega dokaza naše volje, da si pribori- mo slobodo, nismo mogli do- prinesti kot to, da se borimo in lijevo kri za to svobodo tam na terenu pred Trstom, Gorico in Reko, tukaj v vrstah naših zaveznikov pa z našimi prosto- voljci.

Mi zahtevamo svobodo ne sa- mo za to ker imamo na njo pra- vico, ampak tudi za to ker smo jo s vojo borbo in s svojimi žrt- vami zaslužili.

In sedaj še par besed na na- slov jugoslovske vlade. Vpra- šanje razširjenja mej Jugosla- vije na zapadu in severu je naj- važnejše državno vprašanje, s katerim se ima danes baviti naša vlada. Kajti do vzpostavitve Jugoslavije pride z zavezniško zmago, vprašanje notranje u- reditve pa bō rešil po vojni na- rod sam.

Akcijo za meje moramo pa danes voditi. Zahtevamo od ju- goslovske vlade, da s posebnim ozirom na naše žrtve in ker s m o je dali prostovoljce in s tem ustvarili jugoslovsko vojsko v inozemstvu, temu vpra- šanju posveti svojo največjo pažnjo, zavzame v pogledu na- ših aspiracij jasno in odločno stališče in vodi svojo zunanjo politiko agilneje. To je zahteva domovine, katero so nam sem sporočili.

Pridite in oglejte si

našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies." PARKWOOD HOME FURNISHINGS 7110 St. Clair Ave. Odprto ob večerih

Delo dobi

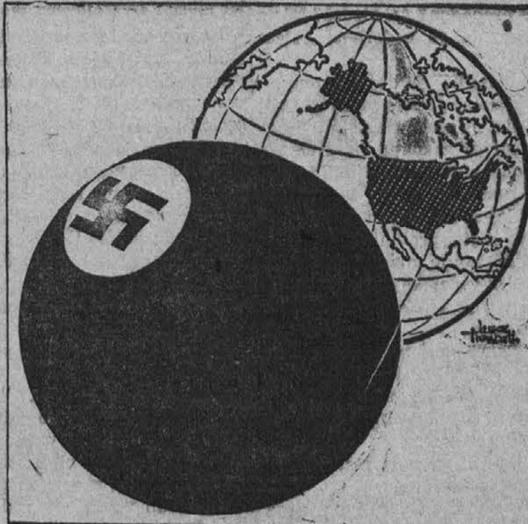
dekle, omožena ženska ali vdo- va, v restavraciji. — Dobra pla- ča. — Pokličite IVanhoe 9612.

Želim

kupiti avto. Kdor ima naprodaj, naj se oglasi na 1054 E. 72 St., Henderson 5840.

STOP Scratching Relieve Itch Fast
For quick relief from itching caused by eczema, athlete's foot, scabies, pimples and other annoying skin troubles, use cooling, medicated, liquid D. D. D. PRESCRIPTION, a doctor's formula. Greaseless and stainless. Soothes, comforts and quickly calms intense itching! 35c trial bottle proves it, or money back. Don't suffer. Ask your druggist today for D. D. D. PRESCRIPTION.

STOP THIS BLACKOUT!

Buy United States WAR BONDS

NOVICA

IMA LE TEDAJ SPLOŠNO VREDNOST KO JO IZVE JAVNOST

KADAR SE pri vaši hiši pojavi kaj novega, ki bi zanimalo vaše prijatelje in splošno javnost, sporočite tozadevno na

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE. HENDERSON 5311

Novice radevolje priobčujemo brezplačno

AMONG OHIO'S HEROES

Let's Explore Ohio

Custer Monument, New Rumley, GENERAL GEORGE CUSTER (1839-1876)

It was dawn—June 25, 1876—almost an even century since the Declaration of Independence.

The scene—the Little Big Horn in wild Montana. General George Custer, the Boy General of the Civil War (he was a major-general at 25) was giving orders to his subordinates. Ben- tention was to approach from this direction; Major Reno from that. General Custer with 276 cavalry would attack from this point. Chief Sitting Bull and his Sioux warriors had been cornered. But nothing moved on schedule. Custer, blond hair flying, led his men into action. Nearly 5,000 In- dians were ahead of him. Benten

and Reno hesitated—and were too late.

The battle, one of America's most devastating, ended. Curly, an Indian scout, and Comanche, a horse, alone survived. On the field lay the bodies of Custer and his 276 troopers.

Custer, son of a Hessian soldier who was captured during the Revolution, spent his boyhood in New Rumley, Ohio, near Cadiz. He worked on his father's farm, taught school at 16, and entered West Point at 18.

A great cavalry officer, this im- mortal Ohioan fought through the Civil War. Then to the West. First to Texas to make a show of force against Maximilian, the Austrian sitting on the throne of Mexico.

Next to Kansas to subdue In- dians who were protecting their lands from incursions of settlers. Custer and his men guarded the surveyors and engineers laying out the Northern Pacific. From there to Montana in pursuit of Sitting Bull, and to his death at 37. At New Rumley is the foundation of the homestead where Custer was born on December 5, 1839, and a heroic statue to the memory of a heroic Ohioan.

We can't all go... but we can all help! Put at least 10% of your pay in War Bonds. Sign the card today.

Did You Place Your FALSE TEETH In a Glass Last Night?

Thousands do and wonder why their den- tures remain dull and stained—why they suffer with offending denture breath. They fail to realize that water alone is not a clean- ing agent—but now, there's a great formula perfected by a dentist, called Stera-Kleen that thoroughly cleans false teeth like magi- cian brushing! Simply put a little Stera-Kleen Powder in a glass of water—soak your teeth—now they sparkle, are really clean and look like the day your dentist said, "Don't they look natural?" Try Stera-Kleen—lasts long—costs only 30¢. At all druggists.

Old Farmer's Recipe: Mix Ajenju and Lemon Juice to get quick relief from pains of rheumatics and neuralgia. Druggists have Ajenju—grocers have lemon.

NEW! "BACTERIOSTATIC" FEMININE HYGIENE

now finding great favor among women...

Many doctors recommend regular use of douches as a precautionary mea- sure for women who want to be clean, dainty—for women troubled by of- fending odor or discharge. Some products may be harmful to delicate tissues. But not Lydia E. Pinkham's Sanative Wash! Pinkham's Sanative Wash is gaining great favor among women because it's NOT a harmful germicide. Instead—it's a mighty effective "bacteriostatic" (the modern trend). It not only discour- ages bacterial growth and infection but thoroughly cleanses and deodor- izes. Very soothing—relieves minor irritations and discharge and has a tonic effect on delicate membranes. Inexpensive! Get your bottle of Lydia E. Pinkham's Sanative Wash today. All druggists.

Splovitev treh rušilcev v 35 minutah

Zarotnica

VIŠARSKA POLENA

Spisal Narte Velikonja

39.

Klančar se je gnal v temi že izven mesta proti domu. V nepopisni srčni muki in stiski je odletaval po razdrapani cesti ter ponavljal pri sebi:

"Lagala, lagala, lagala!" Parkrat ga je obšla skušnjava, da bi odvezal pas. Ko je moral mimo visokega drevesa, se je s silo zagnal na nasprotno stran ceste.

"Jaz moram storiti, kar moram!" je živel strašen sklep v njegovi duši. "Potem naj se zgodi, kar se zgodi!"

Zagledal je pred seboj luč na cesti in zaslišal ropot voza. Umeknil se je in čul znane glasove.

"Povsod jo vidim!" se je stresel, kajti v medli svetlobi se mu je zdelo, da je zazrl obraz svoje žene.

"In župnik je zraven in Blaž!" je spoznal. Kakor da ga je nekaj vrglo pred voz, je voščil dober večer.

"Ti, Klančar?" se je začudil župnik.

"Ali je že obsojen?" je kriknila žena, "da si tako bled?"

"Mislim, da je!" je trdo dejal Klančar. "Saj so mu vse dokazali!"

"Ali je kaj priznal?" je opreznil Blaž.

"Ta ne bo ničesar priznal!"

"Potem je v redu," je dejal Blaž. "Le poženimo, da ne bo prepozno! Z nami pojdi! Matijec je nedolžen!"

"Nemogoče!" se je tresel Klančar od strasnega boja, ki mu je divjal po udih. "Če ga ta ni, potem sem ga jaz!"

"Kako govoriš!" je skočila žena z voza k njemu. "Kakšen si, ves prepaden? Ali bledeš? Mi pa vemo, da je nedolžen! Pričati gremo!"

"Prisedi!" je dejal župnik.

Klančar je šele sedaj zapazil otroka na vozu. Oba sta dremala ter si zaspano in dremavo menčala oči. Župnik jima je gladil lase ter ju mnil:

"Saj ni nič, saj ni nič! Le nič se ne bojta, prav nič!"

Klančar je mukoma prisedel. Sam ni vedel, kaj mu je, nazadnje mu je šinila ostra misel v možgane.

"Tako, zdaj vem: ona bi ga rada rešila v zadnjem hipu!"

In je skočil z voza brez besede in se ni oziral na klice, ki jih je slišal za seboj.

"Ona bi ga rada rešila!" mu je šlo po možganih.

Porotniki so sedali na sveža mesta. Smrtna tišina je zavladala po dvorani. Občinstvo je v strašni duševni napetosti strmelo v predsednika. Mesar La-

pornik je držal v roki bel list ter si z levico v zadregi privihoval brke:

"Mh!" si je odkašljajal. "Mh! Porotniki so potrdili, da je obtoženec kriv umora sorodnika z osmimi glasovi proti štirim!"

Franca se je v prvem trenutku sključila, kakor da jo je zadel neviden udarec preko glave.

"Lažniki! Rablji! Krivičniki!" je ponovila polglasno ter vsa usmiljena in drhteča od bolečine poiskala Matijevo roko, ki je ležala čudno mrtva na klopi.

Matijec je sedel, kakor da ne razume in da se ne tiče njega. Le ko se je Franca doteknila njegove roke, se je stresel, pogledal s toplu hvaležnostjo Franco ob sebi, nato pa se je sklonil, pograbil Franco za obe roki ter jih vroče poljubil.

Dvorana je bila zavalovila, kakor da je nekdo vrgel vročega olja med občinstvo. Starikava ženska v prvi klopi je začela od krčevitega živčnega napada na glas kričati nerazumljive besede. Predsednik senata je zahteval mir ter divje zvonil. Žensko so pograbile močne roke ter jo izvlekli iz klopi, babnica je mahala okoli sebe ter prhalo sline od besnosti in kričanja:

"Obesiti, obesiti, obesiti!"

Franca pa je stala vstrič Matijca. Bleda ona, trepetajoča po vsem telesu. Stala stala, vdana v čudno usodo, stala ona na levici, on na desnici. Kakor pri poroki.

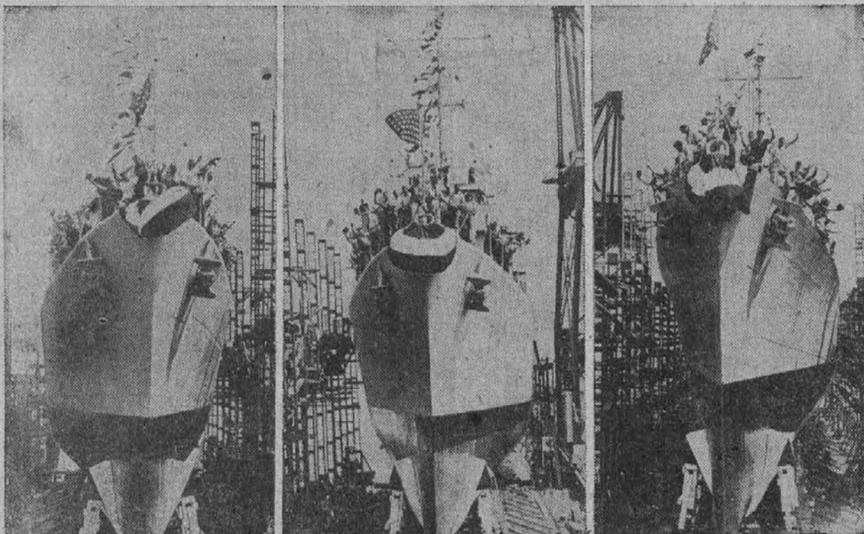
Tineta je ta prizor vsega pretresel. Z vsoto je tiščal sence, da mu jih ne raznese strašni pritisk krvi in zdelo se mu je, da mu zastaja kri v žilah: "Človeka moriš! Dva človeka moriš!"

In pred očmi mu je oživel tisti gališki kmet, ki je še obešen napravil tri korake v zraku, in njegov spačeni obraz je zadobil izraz in poteze Matijeve. "Po nedolžnem bo visel!" mu je ključalo v sencih kakor ostro kladivce ter mu krčilo srce v čudnem blaznem strahu. "Zaradi mene bo visel!" Hotel je vstati, stopiti naprej, nekaj reči, toda v njem ni bilo nobene moči. Obsedel je kakor brezčuten ter strmel predse.

Videl je, da se je senat podal v posvetovalnico.

Preteklo je par hipov.

V dvorani je nastalo zuborenje. Nenavadno, ki je vedno bolj naraščalo. Pazniki na vratih so postali pozorni, iz sobe za pričo so se začeli vzemirjeni glasovi, ki jih je prevpil glas sodnega

V ladjedelnici v Kearny, N. J., so nedavno splavili v morje tekom 35 minut troje ameriških rušilcev.

sluge: "Ne morete! Zdaj ne morete!"

Ljudje so zapazili, da tišči nazaj starega župnika, ki sili v dvorano.

"Tak, pustite nas, pustite nas! Važno! Važno!"

Občinstvo se je vzpelo na prste. Zdelo se je, da sega razburjenost v dvorani do svetlih lestencev na stropu. Vsa dvorana se je majala kakor pijana. Slišali so se pridruženji kriki: "Pustite ga! Pustite ga!" Nato je nastala smrtna tišina.

Sluga, sam zmeden od nenavadnega prizora, se je bil umeknil z vrat. Z naglimi koraki, briščoč si pot s čela, je pristopical stari župnik v dvorano med pričče. Ves se je tresel od razburjenja. Ogledal se je v zadregi in za kratke hipce postal pred Tinetom.

Tine se je zdrnil. Kakor neznan veselost ga je obšla, še nedoživljeni občutek olajšanja ob spoznanju, ki mu je svignilo skozi misli. Vendar je za hip preletela njegov obraz divja groza, kakor da se je nekaj utrgalo v njem. Toda samo za hip. Nato se je stresel, zamahnil z rokami, kakor bi hotel vreči s sebe strašno moro in strah, ki sta ga davila v grlu. Kot bi se odprla nevidna vrata in da gleda v neizmerno globočino. Vzpel se je sunkoma v vsej visokosti in kakor iz groba zavpil svinčeno in trpko:

"Ne, Matijec! Jaz sem udaril Kosmača!"

Vse to se je zgodilo z bliskovito jadrnostjo. Stopil je naglo pred Matijca ter padel kakor blazen na kolena:

"Matijec, odpusti—jaz sem ga!"

In je uprl svoj pogled v Franco ter nadaljeval s strastno divjo samoobtožbo:

"Ne samo Kosmača, Franceta tudi! Oba! Gospodje porotniki. Oba! Mene sodite, ta je nedolžen!"

Vzpel se je pred občinstvom v neizmernem duševnem naporu in kot brez pameti mu je šel pogled po dvorani.

"Sodite me! Sodite me!"

Kot da so se mu razvezali vsi udje ter je padlo z njega brezmejno breme. Čutil je do bolečin sladko olajšanje v duši. Nič več ni vedel, da stoji. Tudi dvo-

rana ni bila več dvorana. Vse se je razmeknilo ter nekam hitelo z bliskovito naglico za lučjo, za lestencem navzgor. Ves lahek je čutil, da plava, da ga neznana sila, ki mu je objela srce, žene kvišku v ometižno visočino.

Videl je samo zamegleno morje svetlobe in senc za seboj. Prestopil se je za rahel korak ter padel zviška na obraz pred Matijca in Franco.

Sodniki so vstopili vsi razburjeni. Predsednik senata je za hip osupnil, nato kratko ukazal, videč Tineta na tleh: "Nesite ga ven! Pokličite zdravnika!"

Odnesli so ga. Ko se je Tine za hip zavedal, je stal pri njem zdravnik.

"Gospod župnik, mudri se!" je slišal Tine.

In je začutil v roki toplo župnikovo desnico:

"Kes obudi, kes, moj sin!" je trepetal župnik ob njem in solze so mu drle po licu.

Tine je stisnil njegovo roko v odgovor, zgibal ustnice v strašni dušni boli in kakor v daljni dalji slišal župnikove besede:

"Ego te absolvo..."

"Kriste, odpusti!" je zagrečalo Tinetu v grlu v zadnjem naporu in je—zgasnil.

Župnik mu je čez hip pokrižal neme, na pol odprte ustnice ter s sladko ginjenostjo gorel sam vase:

"Kriste usmiljeni, da sem jo le rešil, ovčico izgubljeno, večne smrti! Bodi ji usmiljen sodnik!"

Obrnil se je proti vratom in videl tisti hip na hodniku paznike, ki so peljali Matijca in Franco iz dvorane.

"Domov, domov! Ali ju ne pustijo domov?"

"Ne," mu je obrazložil sluga

Mrs. Mary Hopkins

Gornja kolesarka je Mrs. Mary Hopkins, ki se je nedavno poročila z znanim predsednikovim zaupnikom, prijateljem in svetovalcem, Harryjem Hopkinsom.

vsevedno. "On je obsojen v smrt na večalih radi umora, ona na štirinajst dni zapore zaradi žalitve državnega pravdnika."

"Če je pa nedolžen, če je pa nedolžen! Saj je dokazano, da je nedolžen! Zakaj pa je dokazano, da je nedolžen?" se je hudoval stavec ter se zagnal po hodniku za njima. Toda v nakrižju so mu izginili pred očmi. Hitel je po hodniku dalje, zgrešil stopnice ter obstal v temi na koncu. Vrnil se je ter ponavljal: "Saj je nedolžen! Saj je vendar nedolžen!"

In je iskal po hodnikih, zašel na dvorišče, taval po drugih stopnicah nazaj ter slednjič našel paznika, ki mu je pokazal pot na cesto.

Tisti hip je klečal Matijec, na večala obsojen, nedolžni Matijec, v svoji celici in molil, na drugem delu poslopja pa je ždela Franca predse in mislila nase, mislila na Matijca:

"Zakaj ga niso izpustili, ko je nedolžen!"

S čudno zagrenjenostjo in molče so se vračali poslušavci

Mrs. Elizabeth Dilling; pisateljica knjige "Rdeča mreža," ki se bo morala zagovarjati pred sodiščem, češ, da je bila v zaroti, ki je stremela za izpodkopanje morale ameriških obovoženih sil.

in priče pozno v noč domov. Nikomur se ni ljubilo govoriti. "Kakor da smo žive pokopali," se je oglasil Brne.

"Zdaj pa bo vse iznova!" je tolašil Gaber Mohorja, "ali niste slišali? Vse se še razčisti, vse se še razčisti!"

"Če enkrat pride nesreča, se je ne otreses!" je zmajal Mohor z glavo.

Ko je Klančarka stopila v svojo kočjo, je našla vrata v izbo odprta. Na postelji je ležal njen mož oblečen in obut ter strmel v strop.

"Miha!"

Mož se ji je blodno zarežal v obraz: "Ali so ga že obesili! O, da so ga le obesili! Vidiš, Matijec, zdaj te ne bo več, zdaj te ne bo več! Zdaj bo mir."

40.

Obravnavo o Kosmačevem umoru so obnovili pred izredno porotno obravnavo. Med Tinetovimi čevlji so našli še stare Matijeve čevlje v potrditev, da si je Tine čevlje izposojal. Blaž je opisal Francetovo smrt in otroka sta točno izpovedala, da Matijec ni udaril, temveč le dvigal Kosmača.

Časopisje je bilo vso stvar na dolgo razvleklo. V deželi je zavrelo ostro prerekanje o po-

manjkljivosti kazen stopka. In ko je bilo že tako na stran po očitale posamezne štene zločine, ki niso imajo nobenega stika, je vedana ponovna obročela se je strašna bitihiatr! Ali je Tine zločin, ali ga ni mot tako strašno razburitel krivdo vzeti nase! so si očitali psihiatrino nevednosti in vs grožila, da se bo končadah radi žaljenja čast. Toda vse to ni omanikov. Soglasno so zatitjevo krivdo.

Matijec je nemo glsebe ter ni mogel verije sluga uslužno segrekoč:

"Le pojdit, saj sem mislil, da ste nedolžni!"

Matijec je zmajal se ni mogel prav znajAli si že kdaj planotokih

in v jasno solnčno luč? er je v o videl? Oči so se zas pred seboj si videl satratr zavponci se ni mogel znajti v svobmočno u

"Matijec!" je stopil k njemu. "Prost si!"

"Da, sem?" se je zavavni stahvaljen bodi Bog! Hja, Avslo!" In si je pogladil mesta.

do, ki mu je bila zrasitoperin

Šele ko je stopil izmonoverje lače, ko je zazrl zelenjiverajboj in mu je planila vsončna luč, ko je zagle močnina nad seboj, ki se mu je bitaniji, visi na jasnem nebu, kovavljajošal ropotanje voz ter četa

stiri la

so za od svo na mo

hoče plavati od preslačutka v duši, ter zavrije, s čudno nadnaravniveškim glasom.

"Matijec!" se je pladila Franca. "Ljudje jo! Saj nisi pijan!"

(Dalje prihodnje)

Oglašajte v Enakopravnosti

Insignia for the unit of the U. S. Citizens Defense Corps, known as the Staff Unit, recently has been authorized in administrative order issued by James M. Landis, Director of the Office of Civilian Defense. The insignia consists of a blue five-pointed star, centered above the letters "CDC" in red in a white equilateral triangle on a circular field of blue. The U. S. Citizens Defense Corps is the official designation of the Protective Services in the program of the U. S. Office of Civilian Defense. Members in the Staff Unit include those designated to assist the Commander of the Defense Corps. Membership in the U. S. Citizens Defense Corps shall be by appointment of local authorities in accordance with regulations prescribed by the Director of the Office of Civilian Defense.

FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

INVEST IN VICTORY! Our boys can take the War to the enemy, if we back them up with ships and tanks and guns! But that takes money! Help your Government to put the tools of war into the hands of our soldiers by purchasing War Savings Bonds and Stamps. And remember... just one Bond can't lick the Axis any more than just one gun! It takes millions of Americans buying War Savings Bonds and Stamps every pay day! Bonds cost \$18.75 and up... and they pay you back one-third more in only 10 years! Stamps cost 10¢, 25¢, and up... soon total the price of a Bond if bought regularly. Help our boys on the fighting fronts wherever they may be! Buy War Savings Bonds as an investment for yourself and your country.

SQUIRE EDGEGATE Mr. Mohare Was Quick to Take Advantage of the Offer

BY LOUIS RIVIN